

DJJ-001-015409

M. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Sociology : Paper - 405

(Sociology of Education)

Faculty Code : 001

Subject Code : 015409

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70]

સૂચના : (૧) બધાં પ્રશ્નોના જવાબ ફરજીયાત છે.

(૨) જમણી બાજુનાં આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ કોઈપણ એક પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (૧૦૦૦ શબ્દોમાં) ૧૪

(૧) શિક્ષણના સામાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી તેનું અભ્યાસક્રીત સમજાવો.

(૨) શિક્ષણના સામાજશાસ્ત્રનું મહત્વ સમજાવી તેની ઉપયોગિતા જણાવો.

(૩) વર્તમાન સમયમાં અપાતા શિક્ષણ વિશે તમારા વિચારો વિસ્તારપૂર્વક જણાવો.

૨ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ૫૦૦ શબ્દોમાં આપો.

(અ) કોઈ પણ એક. ૧૦

(૧) શિક્ષણનો અર્થઆપી શિક્ષણનાં કાર્યો સમજાવો.

(૨) રાજ્ય વ્યવસ્થાની શિક્ષણ ઉપરની અસર સમજાવો.

(બ) કોઈ પણ એક ૧૦

(૧) ભારતમાં શિક્ષણના સામાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ સમજાવો.

(૨) સામાજિક પરિવર્તન અને શિક્ષણ વચ્ચેનો સંબંધ.

૩	(અ) કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.	૧૦
	(૧) શિક્ષણના હેતુઓ ટૂંકમાં જણાવો.	
	(૨) શિક્ષણના સમાજશાસ્કના બૌધ્ધિક ખોતો જણાવો.	
	(૩) તમારા મતે વર્તમાન સમયના શિક્ષણમાં કઈ ખૂબીઓ છે ?	
	(૪) ઐતિહાસિક પરિપ્રેક્ષ્યમાં શિક્ષણ દ્વારા સાંસ્કૃતિક પરંપરાની જાળવણી સમજાવો.	
૩	(બ) કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.	૧૦
	(૧) શિક્ષણની કુટુંબ પર થતી અસરો વર્ણવો.	
	(૨) તમારા મતે વર્તમાન સમયના શિક્ષણમાં કઈ ખામીઓ છે ?	
	(૩) સામાજિક ગતિશીલતાનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો જણાવો.	
	(૪) સામાજિક ગતિશીલતાનો શિક્ષણ સાથેનો સંબંધ ચર્ચો.	
૪	એક બે વાક્યમાં જવાબ આપો.	૬
	(૧) ઉભી ગતિશીલતાની વ્યાખ્યા આપો.	
	(૨) વિશ્વમાં ફેફટરી એકટ ક્યારે અમલમાં આવ્યો ?	
	(૩) ઇન્ડિયન સોશ્યોલોજિકલ સોસાયટીની સ્થાપના કઈ સાલમાં અને કોના નેતૃત્વ નીચે થઈ ?	
	(૪) NCERTનું ફુલફોર્મ જણાવો.	
	(૫) શિક્ષણની વ્યાખ્યા આપો.	
	(૬) સમાજની કોઈપણ ત્રણ પેટા વ્યવસ્થાઓના નામ આપો.	
૫	M.C.Q.	૧૦
	(૧) સામાજિક ગતિશીલતાના કેટલા પ્રકારો છે ?	
	(A) બે	(B) ત્રણ
	(C) ચાર	(D) પાંચ
	(૨) ભારતની યુનિવર્સિટીઓમાં કઈ સાલથી એક વિશિષ્ટ શાખા તરીકે સમાજશાસ્કનો વિકાસ થવા લાગ્યો ?	
	(A) ૧૯૫૧	(B) ૧૯૫૦
	(C) ૧૯૬૦	(D) ૧૯૬૧

(૩) યુનિવર્સિટી ગ્રાન્સ કમિશન (UGC)ની સ્થાપના ક્યારે થઈ ?
 (A) ૧૯૫૧ (B) ૧૯૫૨
 (C) ૧૯૫૩ (D) ૧૯૫૪

(૪) EDUSAT શું છે ?
 (A) વેબસાઈટ (B) પુસ્તક
 (C) કોર્સનું નામ (D) ઉપગ્રહનું નામ

(૫) શિક્ષણનું સમાજશાસ્ક કેવા પ્રકારના શિક્ષણ પર ભાર મૂકે છે ?
 (A) ઔપચારિક (B) અનૌપચારિક
 (C) મનોવૈજ્ઞાનિક (D) રાજકીય

(૬) ભારતની રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ કઈ સાલમાં યોગ્ય રીતે ઘાસી ?
 (A) ૧૯૮૫ (B) ૧૯૮૬
 (C) ૧૯૮૭ (D) ૧૯૮૮

(૭) ભારતમાં સમાજશાસ્કનો ઉદ્ભબ ક્યારે થયો ?
 (A) ૧૯૨૧ (B) ૧૯૮૮
 (C) ૧૯૧૯ (D) ૧૯૩૮

(૮) 'The Sociology of Teaching' ગ્રંથ કઈ સાલમાં લખાયો ?
 (A) ૧૯૨૮ (B) ૧૯૨૯
 (C) ૧૯૩૧ (D) ૧૯૩૨

(૯) મુંબઈ યુનિવર્સિટીમાં સમાજશાસ્કના પ્રથમ પ્રાધ્યાપક કોણ હતા ?
 (A) પેટ્રીક ગીડીંશ (B) જ.એસ.ધૂર્ય
 (C) બોટેમોર (D) રાધાકમલ મુકરણ

(૧૦) ઇન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ રૂરલ ઇન્સ્ટીટ્યુટની સ્થાપના ક્યારે થઈ ?
 (A) ૧૯૯૦ (B) ૧૯૯૫
 (C) ૧૯૯૯ (D) ૨૦૦૦

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Answer all questions.
- (2) Right side numbers indicate the marks.

1	Write any one answer : (limit of 1000 words)	14
	(1) Give the meaning of sociology of education and explain the scope.	
	(2) Explain the importance and usefulness of sociology of education.	
	(3) Give your opinion about today's education system in society.	
2	Write answer in limit of 500 words.	
	(a) Any one :	10
	(1) Explain the meaning of education and also explain its functions.	
	(2) Explain the impact of state government on education.	
	(b) Any one :	10
	(1) Explain the origin and development of sociology of education in India.	
	(2) Correlation of social change and education.	
3	(a) Answer any two questions :	10
	(1) Explain in short the objects of education.	
	(2) Explain intellectual sources of sociology of education.	
	(3) Specialities of education in current scenario – give your opinion.	
	(4) Explain the historical perspective of the cultural tradition.	
	(b) Answer any two questions :	10
	(1) Give the impact of education on family.	
	(2) Limitations of education in current scenario – give your opinion.	
	(3) Give the meaning of social mobility and its types.	
	(4) Relation between social mobility and education.	

4 Write answers in one or two lines :

- (1) Definition of vertical mobility.
- (2) In the world, in which year factory act was implemented ?
- (3) In which year and under whose leadership establishment of Indian Sociological Society took place ?
- (4) Give the full form of “NCERT”.
- (5) Give the definition of education.
- (6) Give any three subsystems of society.

5 M.C.Qs

- (1) How many are types of social mobility ?
 - (A) Two
 - (B) Three
 - (C) Four
 - (D) Five
- (2) From which year in Indian Universities has started sociology as special subject ?
 - (A) 1951
 - (B) 1950
 - (C) 1960
 - (D) 1961
- (3) In which year University Grants Commission was established ?
 - (A) 1951
 - (B) 1952
 - (C) 1953
 - (D) 1954

(4) What is EDUSAT ?

(A) Website
(B) Book
(C) Syllabus
(D) Satellite

(5) Sociology of education gives importance on which aspect ?

(A) Formal
(B) Informal
(C) Psychologic
(D) Political

(6) In which year national education policy of India was properly constituted ?

(A) 1985
(B) 1986
(C) 1987
(D) 1988

(7) In which year sociology started in India ?

(A) 1921
(B) 1899
(C) 1919
(D) 1838

(8) In which year 'The Sociology of Teaching' book was written ?

(A) 1928
(B) 1929
(C) 1931
(D) 1932

(9) Who was the first professor of sociology in Mumbai University ?

(A) Petric Gidirish
(B) G.S. Ghurye
(C) Botomor
(D) Radhakamal Mukerji

(10) In which year the 'Indian Council of Rural Institute' was established ?

(A) 1990
(B) 1995
(C) 1996
(D) 2000
